

Sociaal-rechtvaardige fiscaliteit

UITDAGING

De gemeenten staan de komende jaren voor grote uitdagingen om hun inkomstenstromen op een stabiel niveau te houden. Dat heeft o.m. te maken met beslissingen op federaal en Vlaams niveau. Wijzigingen in het fiscale beleid van hogere overheden tijdens deze regeerperiode hebben immers een grote impact op het budgettaire beleid van gemeenten.

- Zo zal de impact van de federale takschift leiden tot een daling van ontvangsten van de aanvullende personenbelasting (APB) voor de gemeenten in 2020.
- Vlaanderen compenseert de door haar toegestane verminderingen en schrappingen in de onroerende voorheffing niet langer. Zo is bijvoorbeeld de schrapping van de onroerende voorheffing voor bedrijfsuitrusting nu ten laste van de gemeente.
- Hogere overheden leggen de verplichting om de kadastrale inkomens te ramen al veertig jaar naast zicht neer. Het zijn gemeenten die de nadelen ondervinden van dit verouderd Kadastraal Inkomen (KI). Want de onroerende voorheffing is gebaseerd op dit verouderde KI. Gemeenten die hoge opcentiemen heffen, compenseren een laag KI. Waardoor deze vastgoedbelasting voor vele belastingplichtigen niet meer duidelijk is.

De gemeentelijke ontvangsten steunen op dit moment vooral op ontvangsten uit de aanvullende heffing op de onroerende voorheffing (via opcentiemen) (OW) en de aanvullende personenbelasting (APB). Het zijn hogere overheden die deze inkomens voor gemeenten en steden. De uitdaging ligt erin om inkomsten uit onroerende voorheffing beter te beschermen om dalende inkomsten uit APB te compenseren.

Gemeenten moeten ook hun eigen belastingen durven herbekijken en meer beschouwen als een compensatie voor goede lokale dienstverlening. Via hervormingen in hun eigen belastingen kunnen ze op een sociaal rechtvaardige manier inkomsten meer billijk spreiden door vermogens en bedrijven aan te spreken.

VISIE BEWEGING.NET

De gemeentelijke belastingen moeten aan een aantal fundamentele criteria voldoen: ze moeten sociaal rechtvaardig, stimulerend, transparant en efficiënt zijn.

We erkennen dat lokale fiscaliteit een belangrijke vorm van gemeentelijke autonomie is en minder afhankelijk zou moeten worden van beslissingen van hogere overheden. We pleiten voor meer interbestuurlijke loyaliteit.

SDGs

VOORSTELLEN

Belastingen naar draagkracht

We zijn geen voorstander van een vaste bijdrage voor alle inwoners (algemene gemeentebelastingen, milieubelasting...) omdat deze geen rekening houden met de draagkracht van burgers. Verbruiksbelastingen (bv. huisvuilzakken) moeten sociaal gecorrigeerd worden. Specifieke doelgroepen moeten kortingen kunnen krijgen. Sommige gemeenten hebben gekozen voor een bedrijfsbelasting op basis van ruimtegebruik. Ruimtebeslag is dan de indicator.

Nieuw systeem van vastgoedwaardering

We willen dat de gemeenten via WSG sterker pleiten voor een nieuw systeem van vastgoedwaardering om het verouderde Kadastraal Inkomen te vervangen. Zo'n nieuw systeem laat ook toe te kiezen voor meer progressieve lokale vastgoedbelastingen i.p.v. de huidige forfaitaire lokale belastingen op leegstand, tweede verblijven, onbebouwde percelen... Wij zijn er geen voorstander van dat gemeenten zelf samenwerkingsverbanden en initiatieven opzetten om het KI zelf te herschatten. We stellen wel voor dat ze meer controles uitvoeren op niet-aangegeven renovaties die tot een herschatting van het KI kunnen leiden.

Belasting op vennootschappen

Na het afschaffen van de onroerende voorheffing op bedrijfsuitrusting moeten nieuwe bedrijfsbelastingen in elke gemeente worden ingevoerd. Sommige gemeenten hebben gekozen voor een belasting op vennootschappen, als reactie op de vervennootschappelijking. Dat is een goede zaak omdat op die manier elke vennootschap, slapend of actief, bijdraagt aan de inkomsten van de gemeente.

Bundelen

Veel belastingen kunnen samengenomen worden zoals bv. belastingen op waterleidingen en riolen. Door te bundelen wordt duidelijker dat het specifieke vormen van algemene belastingen zijn. En niet zomaar een pestbelasting.

Leegstand bestrijden

De belastingen op tweede verblijven, op onbebouwde percelen of leegstandsheffing zijn te verdedigen omdat zij niet bijdragen tot een efficiënt ruimtegebruik.

Belasting op vertoon

De gemeente kan ook belasting heffen op vertoon van vermogen, zoals een zwembad of helihaven, in de mate deze controleerbaar zijn aan de hand van vergunningen.

Blijven investeren

Door sterke nadruk op schuldaufbouw hebben heel wat gemeenten hun investeringen teruggeschoefd. Het is nodig om de schuldevolutie en de evolutie van de investeringsruimte gezamenlijk op te volgen. Wij vinden dat de huidige aanpak te kort schiet. Schuldverlichting en financieel draagvlak voor investeringen moeten ook veel ruimer ondersteund worden, niet enkel bij fusies van gemeenten. En bij alternatieve financiering van investeringen moeten financiële, operationele en maatschappelijke meenwaarden de drijfveer zijn. Anders verschuift men gewoon de lasten (schuld en investeringskost) naar de volgende generatie.